

Łódź, dnia 12 listopada 2019 r.

dr hab. Edyta Pietrzak prof. PŁ
Instytut Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami
Politechnika Łódzka

Recenzja rozprawy doktorskiej

Mgra Mateusza Radziszewskiego pt. *Rola kapitału społecznego w funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego w Łodzi*, przygotowanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Macieja Potza, prof. UŁ i promotor pomocniczej dr hab. Katarzyny Dośpiał-Borysiak na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego

Przedłożona do recenzji rozprawa obejmuje w swej części merytorycznej wstęp, pięć rozdziałów przedstawionych w dwóch częściach oraz zakończenie i zawiera się w 267 stronach. Część uzupełniającą stanowi bibliografia, aneksy oraz spisy pojęć, schematów i tabel, tak że całość rozprawy doktorskiej obejmująca część merytoryczną i uzupełniającą zawiera się na 311 stronach.

Recenzja została przygotowana na podstawie pisma Dziekana Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego dr hab. Radosława Bani prof. nadzw. UŁ z dnia 27.09.2019 r.

Zgodnie z wymogami ustawowymi¹ rozprawa doktorska przygotowana pod opieką promotora powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Uwzględniając te wskazania w ocenie pracy doktorskiej mgra Mateusza Radziszewskiego przyjęte zostały następujące kryteria:

- Ocena oryginalnego rozwiązania problemu badawczego.
- Ocena ogólnej wiedzy teoretycznej autora w dyscyplinie nauka o polityce.
- Ocena umiejętności autora do prowadzenia samodzielnego badań naukowych.

By dokonać oceny powyższych aspektów należy również odnieść się do zagadnień takich jak wybór tematu oraz znaczenie podjętej tematyki, cel pracy i hipotezy badawcze, metodyka badań, czy struktura rozprawy.

¹ Art. 13.1. Ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. nr 65, poz.595, z późn. zm.

Ocena oryginalnego rozwiązania problemu badawczego

Pan magister Mateusz Radziszewski uczynił przedmiotem swojej dysertacji doktorskiej ważny i złożony problem badawczy. Mieści się on w obszarze badań politologicznych, daje okazję przeprowadzenia analiz i syntez mających istotny wpływ na ustalenia teoretyczne z zakresu nauki o polityce. Dlatego należy pogratulować Autorowi pracy jak i jego promotorom prof. Maciejowi Potzowi i dr hab. Katarzynie Dośpiał-Borysiak wyboru tematu rozprawy.

Spółeczeństwo obywatelskie to zagadnienie, nad którym z pewnością warto się pochylić. Szczególnie wtedy, kiedy, jak dziś diagnozujemy kolejne kryzysy demokracji oraz radykalizacji życia społeczno-politycznego. Tematyka pracy jest zatem bardzo aktualna i związane z nią narracje możemy obserwować w życiu społeczno-politycznym. Podejmowana w rozprawie tematyka ma także kluczowe znaczenie dla życia Łodzian i Łodzianek zarówno w aspekcie empirycznym jak i aksjologicznym.

Oceniając umiejętność postawienia i rozwiązania problemu badawczego jakim jest funkcjonowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego na poziomie lokalnym w kontekście kooperacji między obywatelami oraz udziału mieszkańców w zarządzaniu własną miejscowością należy odnieść się do celu jaki stawia sobie badacz. Już we wstępie (s. 9) magister Mateusz Radziszewski wyraźnie przedstawia cel prowadzonych badań, jakim jest zbadanie problematyki funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego na poziomie lokalnym przez wskazanie czynników wpływających na aktywność człowieka na rzecz lokalnej społeczności oraz korzyści płynących z niej dla niego oraz całej zbiorowości. Przy czym, społeczeństwo obywatelskie zdefiniował on jako "obszar działalności ludzkiej odbywającej się w sferze publicznej, którego kształt określają doświadczenia i tradycje ludzi w zakresie aktywności obywatelskiej". W badaniu Doktorant wykorzystał także koncepcję kapitału społecznego, który zdefiniował jako "zasób jednostki powstały w ramach relacji z innymi osobami i określany za pomocą następujących komponentów: poziomu zaufania, wykazu norm i wartości oraz sieci komunikacji i uczestnictwa, z których może ona zrobić użytek w celu realizacji określonych celów".

Formułując problem i cel badawczy, Autor powołuje się na badania Roberta Putnama oraz Jamesa Colemana świadczące, że aktywność obywatelska wiąże się z wielkością kapitału społecznego, a zależność ta dotyczy w szczególności zdolności jednostki do podejmowania działań zbiorowych w sferze publicznej oraz jakości ogółu relacji społecznych, jakości funkcjonowania administracji czy jakości systemu politycznego oraz funkcjonowania samej demokracji. Rodzi się tu jednak pytanie, czy tytuł pracy odnoszący się do funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o kapitał społeczny nie jest zbyt obszerny w przypadku badań prowadzonych na projektodawcach budżetu obywatelskiego, a nie całej populacji obywateli Łodzi? Jest to pytanie nie pozostające poza refleksją Doktoranta, w rozdziale poświęconym badaniom empirycznym przyznaje on, że by uzyskać pełne wyniki należałoby objąć badaniem wszystkich mieszkańców Łodzi.

Wraz z celem Autor przedstawia szereg pytań badawczych mających przyczynić się do zweryfikowania czterech hipotez oraz realizacji celu pracy

Autor dokonuje także identyfikacji obszarów problematyki funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w postaci aktywności o charakterze obywatelskim kształtującej się w ramach partycypacji społecznej i politycznej. Ważnym jest również dokonanie operacjonalizacji zmiennych stanowiących komponenty kapitału społecznego, do których można zaliczyć zaufanie, normy i wartości oraz sieci komunikacji i uczestnictwa. Operacjonalizacja ta oparta jest na analizie komponentów składowych kapitału społecznego populacji mieszkańców Polski oraz Łodzi i dane pochodzących z raportów Centrum Badań Opinii Społecznej, dotyczących zmiennych określających wielkość kapitału społecznego, sporządzonych w 2013 i 2018 roku oraz wyników badań przeprowadzonych na poziomie lokalnym.

Ocena ogólnej wiedzy teoretycznej autora w dyscyplinie nauki o polityce

Recenzowana rozprawa ma charakter analizy teoretyczno-empirycznej i lokuje się bardzo dobrze w obrębie dyscypliny nauki o polityce. Pierwsza część rozprawy dotyczy aspektów teoretycznych. Podstawową metodą pracy była tu metoda hermeneutyczna zastosowana w celu dokonanie syntezy genetyczno-wyjaśniającej zależności między prezentowanymi koncepcjami a problemem badawczym. Ta część pracy została poświęcona analizie materiałów piśmienniczych i badań naukowych dotyczących rozwoju koncepcji społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego. W ramach analizy dokonano przeglądu trzech głównych nurtów odnoszących się do idei społeczeństwa obywatelskiego jako koncepcji organizacji sfery publicznej: nurtu republikańskiego, reprezentowanego przez Arystotelesa, Cyserona, Jeana Bodina i Jean-Jacquesa Rousseau; nurtu liberalny reprezentowanego przez Thomasa Hobbesa, Johna Locke'a, Adama Smitha, Johna Stuarta Milla oraz Alexisa de Tocqueville; oraz nurtu socjalistycznego reprezentowanego przez Karola Marksa i Antonio Gramsciego. Analiza ta opiera się głównie na pracach Roberta Putnama, Pameli Paxton, Benjamina Barbera, Francis Fukuyamy i Doroty Pietrzyk-Reeves. Znajduje się tam również analiza społeczeństwa obywatelskiego z perspektywy funkcjonowania demokracji oraz relacji między tymi pojęciami, a także rozważania na temat technik rozwoju partycypacji politycznej w wymiarze lokalnym. Analiza koncepcji kapitału społecznego dotyczy wymiaru definicyjnego omawianego pojęcia, a także stanu badań nad kapitałem społecznym oraz charakterystyka poszczególnych komponentów kapitału społecznego. Tu Doktorant opiera się na pracach Roberta Putnama, Pameli Paxton, Pierre'a Bourdieu, Jamesa Colemana, czy Moniki Mularskiej-Kucharek. W dalszej kolejności, w ramach analizy logicznej i przyczynowej dokonana została

Część druga, zawiera analizę empiryczną, wykorzystano w niej metody analizy historycznej, instytucjonalno-prawnej oraz statystycznej społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz badaniom empirycznym poszczególnych komponentów kapitału społecznego. W badaniach wykorzystano dane ilościowe – analizę statystyczną informacji z badania ankietowego oraz raportów i publikacji, dane jakościowe w postaci wywiadów pogłębionych z inicjatorami projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego w Łodzi. Zastosowano również metody z zakresu statystyki opisowej, tabele krzyżowe, współczynnik rzetelności Alfa Cronbacha, regresję logistyczną oraz korelację tau-a Kendalla.

Znajomość przytoczonej literatury przedmiotu oraz zastosowanie powyższych odniesień teoretycznych i metod badawczych świadczy o orientacji Doktoranta w dyscyplinie nauki o polityce oraz metodologii badań politologicznych.

Ocena umiejętności autora do prowadzenia samodzielnych badań naukowych

Praca jest szczegółowo przemyślana i zaplanowana. Spis treści wskazuje podział na części, rozdziały, podrozdziały i odnośniki trzeciego rzędu. Ponadto każdy z rozdziałów skrupulatnie rozpoczynany jest przez wprowadzenie do jego treści i kończony podsumowaniem. Precyzja objawiająca się z lektury struktury pracy zasługuje na uznanie. We wstępie pracy zawarte są informacje dotyczące wyboru tematu, obszaru badawczego oraz wyodrębnionych obszarów szczegółowych, celu pracy, przegląd stosowanych pojęć i metodologii oraz streszczenie wyników badań.

Następnie we właściwej pracy, Doktorant decyduje się na podział dwuczęściowy. Część pierwsza poświęcona koncepcjom teoretycznym i zawiera w sobie dwa rozdziały. Pierwszy z nich prezentuje koncepcję społeczeństwa obywatelskiego. Drugi z rozdziałów poświęcony jest,

Ala

koncepcji kapitału społecznego.

Część druga rozprawy dotyczy analizy rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Składa się ona z trzech rozdziałów. Rozdział trzeci podejmuje zagadnienie znaczenia wspólnot obywatelskich dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. Rozdział czwarty zawiera analizę zmiennych kapitału społecznego społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz Łodzi. Rozdział piąty zawiera empiryczne badania kapitału społecznego projektodawców w budżecie obywatelskim w Łodzi.

W rozprawie podjęto badania nad czterema głównymi obszarami badawczymi. Pierwszym z nich jest koncepcja społeczeństwa obywatelskiego, drugim koncepcja kapitału społecznego, trzecim funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, a czwartym analiza lokalnego łódzkiego społeczeństwa obywatelskiego dokonana w oparciu o badania zaangażowania łodzian w budżet obywatelski. Poświęćmy kilka zdań każdemu z tych obszarów i najważniejszym wynikającym z badań nad nimi wnioskom.

Obszar pierwszy. W dysertacji dokonano charakterystyki trzech koncepcji społeczeństwa obywatelskiego: republikańskiej, liberalnej oraz socjalistycznej, odnoszących się w odmienny sposób do kwestii: praw i wolności jednostek, funkcjonowania sfery prywatnej i publicznej. Wspólnota obywatelska stanowi tu podmiot funkcjonujący w ramach sfery społeczeństwa obywatelskiego i jednocześnie jest ona rozumiana jako efekt współpracy między ludźmi, a nie element rywalizacji politycznej. W ramach recenzowanej pracy została ona zdefiniowana w postaci zbiorowości posiadających wspólne relacje i tożsamość oraz doświadczenia i tradycje aktywności obywatelskich. Współpraca międzyludzka stanowi przejaw aktywności obywatelskiej, na którą składają się działania w sferze publicznej takie jak partycypacja społeczno-polityczna, której celem jest realizacja interesów i zaspokajanie potrzeb wspólnotowych oraz drugiej wywieranie wpływu na władzę, czyli udział w politycznym procesie decyzyjnym. W związku z tym autor badań stwierdza, że społeczeństwo obywatelskie jest elementem wpływającym na rozwój demokracji w państwie

Obszar drugi podjęty w pracy to koncepcja kapitału społecznego. Z przeprowadzonych analiz Doktorant wysnuwa wniosek, że jest on czynnikiem wpływającym na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. W efekcie badań Autor pracy stworzył zestaw modeli prezentujących: kontinuum, na którym można ulokować kapitał społeczny jednostki oraz sferę jego użytku. Wykazał również modelową zależność między procesem socjalizacji jednostki wraz z jej doświadczeniami oraz tradycjami obywatelskimi a jej aktywnością obywatelską.

Trzecim obszarem ujętym w badaniach było przedstawienie polskich tradycji i współczesnych regulacji prawnych odnoszących się do zaangażowania obywatelskiego, funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego oraz tworzenia się wspólnot obywatelskich. Tu analiza wykazała, że Polacy wielokrotnie przejawiali akty kooperacji zarówno w wymiarze społecznym jak i politycznym. Natomiast współczesna aktywność obywatelska Polaków, skupiona jest głównie wokół działalności organizacji pozarządowych.

Ostatnim obszarem badawczym objęto Łódź i jej mieszkańców, aktywnych w sferze publicznej w ramach budżetu obywatelskiego. Badania wykazały, że istnieje wyraźna dysproporcja między częstotliwością składania projektów przez projektodawców a popularnością ich projektów wśród ogółu łodzian. Zjawisko to skłoniło badacza do dalszych analiz odnoszących się do kwestii kapitału społecznego twórców badanych propozycji projektowych. Zbadał on zatem kwestię wielkości kapitału społecznego mieszkańców Łodzi i na podstawie badań CBOS oraz Uniwersytetu Łódzkiego wykazał, że respondenci w większości byli nieufni wobec ludzi i instytucji, co doprowadziło do wniosku, że badani Łodzianie i Łodzianki odznaczają się niewielkim zasobem kapitału społecznego, w którym kluczową rolę odgrywają komponenty takie jak zaufanie oraz normy i wartości. W efekcie ich aktywność obywatelska, a szczególnie polityczna jest niewielka, gdyż nie są oni skłonni do kooperacji poza kwestiami dotyczącymi sfery prywatnej.

Łódzkie społeczeństwo obywatelskie na przykładzie projektodawców w budżecie obywatelskim w Łodzi Doktorant badał dwuetapowo: za pomocą kwestionariusza ankiety oraz wywiadu pogłębionego. Narzędzia te pozwoliły na analizę aktywności w ramach wskazanego instrumentu demokracji bezpośredniej oraz wielkości komponentów kapitału społecznego jego₄

Jeby

uczestników. Z przeprowadzonego badania wynika wniosek, iż w badaniu wzięło udział znacznie więcej projektodawców, którzy z sukcesem realizowali pomysły w analizowanych edycjach budżetu obywatelskiego (w latach 2013–2017) niż tych, którym się to nie udało. Analiza struktury demograficznej respondentów wykazała także, że w badanej próbie występuje nadreprezentacja osób z wyższym wykształceniem oraz tych zamieszkujących dzielnicę Polesie. Odnosząc się do wyników przeprowadzonych badań Autor stwierdza, że projektodawcy w łódzkim budżecie obywatelskim odznaczają się wysokim ogólnym zaufaniem oraz wysokim zaufaniem horyzontalnym, także w wymiarze wertykalnym wyrażają duże lub umiarkowane zaufanie do większości przebadanych instytucji, takich jak: sądy, rząd, samorząd lokalny oraz uczelnie wyższe. Ponadto, co interesujące, w ramach analizy wybranych zachowań społecznych Doktorant stworzył zakres wartości, ważnych dla badanej populacji. Są nimi: wzajemność, współpraca, przestrzeganie prawa, prawdomówność, sprawiedliwość. Projektodawcy odznaczają się także rozbudowaną siecią komunikacji i uczestnictwa mogącymi w istotny sposób wpływać na podejmowaną przez nich działalność obywatelską. Co istotne, ich aktywność nie ogranicza się jedynie do budżetu obywatelskiego, ale w większości biorą oni udział również w wyborach i konsultacjach społecznych, podpisują petycje i wyborcze listy poparcia.

W zakończeniu Autor zawarł szczegółowe podsumowanie przedstawionych teorii i definicji, odniósł się do czterech postawionych we wstępie hipotez badawczych oraz zaprezentował wnioski z prowadzonych badań. W pracy postawiono cztery hipotezy badawcze. Dwie pierwsze zostały zweryfikowane pozytywnie. Są to hipotezy:

Hipoteza pierwsza - Projektodawcy w budżecie obywatelskim w Łodzi odznaczają się większym kapitałem społecznym od pozostałych mieszkańców miasta. Projektodawcy posiadają większy zasób kapitału społecznego, niż mieszkańcy Łodzi. Wynika on z zakresu posiadanej przez nich sieci komunikacji i uczestnictwa. Projektodawcy odznaczają się także wyższym poziomem zaufania od pozostałych łódzian. W przypadku zakresu norm i wartości, różnica między projektodawcami i pozostałymi obywatelami nie została wykazana.

Hipoteza druga - Istnieje zależność między wielkością kapitału społecznego projektodawców a ich statusem społeczno-zawodowym, miejscem zamieszkania oraz statusem majątkowym. Respondenci odznaczający się największym kapitałem społecznym byli przedstawicielami sektora przemysłowego, wykładowcami uniwersyteckimi, studentami i uczniami. Większość z nich zamieszkuje dzielnicę Polesie. Większym zasobem kapitału społecznego odznaczają się także osoby oceniające najwyżej swój status majątkowy.

Hipoteza trzecia - Partycypacja polityczna osób z wyższym poziomem kapitału społecznego jest wyższa. Została zweryfikowana negatywnie, gdyż analiza nie wykazała tego rodzaju zależności.

Hipoteza czwarta - Kapitał społeczny stanowi zmienną różnicującą projektodawców w budżecie obywatelskim w Łodzi pod względem sukcesu w ramach procedury głosowania została zweryfikowana częściowo pozytywnie. Jedynym komponentem, mającym w tym zakresie dodatnią zależność, istotną statystycznie, był poziom zaufania.

Stwierdzić należy, iż pod względem metodologicznym, zaproponowany proces badawczy został jak najbardziej poprawnie zaplanowany i przeprowadzony. Pewne wątpliwości budzić może jedynie sposób sformułowania hipotez badawczych pod względem zróżnicowania w nich zmiennych zależnych i niezależnych.

Uwagi natury ogólnej

Chciałabym zwrócić uwagę na te zagadnienia, które zostały przedstawione w pracy magistra Mateusza Radziszewskiego w sposób oryginalny. Kilka kwestii, jest moim zdaniem, szczególnie godnych odnotowania. Są to głównie wnioski wynikające z przeprowadzonych badań empirycznych opartych na badaniu ankietowym 75 respondentów będącymi projektodawcami w

Zelus

łódzkim budźcie obywatelskim i analizę badań ankietowych w postaci 75 pytań.

Szczególnie interesujące i twórcze jest jednak dla mnie analiza społeczeństwa obywatelskiego przeprowadzona przez badacza na podstawie odpowiedzi projektodawców udzielonych w ramach wywiadu pogłębionego, w którym weryfikował on zależności między kapitałem społecznym jednostek a ich aktywnością w ramach sfery lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.

Istotne jest również odniesienie do komponentu kapitału społecznego jakim jest sieć komunikacji i uczestnictwa, choć interesujące byłoby potraktowanie go szerzej w kontekście społeczeństwa sieci Manuela Castellsa oraz uwzględnienie w analizie także sfery wirtualnej partycypacji społeczno-politycznej badanych.

W związku z kilkoma niepewnościami, które pojawiają się podczas czytania rozprawy chciałabym sformułować wobec Autora następujące pytania:

- W kwestii aktywności ludzi w sferze publicznej kluczową rolę, co potwierdziły wyniki badań, odgrywa zaufanie w wymiarze horyzontalnym jak i wertykalnym. Trzeba jednak zwrócić tu uwagę na pracę jaką mają tu do wykonania instytucje polityczne, którym obywatele nie ufają, choć jednocześnie ich zaangażowanie w sprawy publiczne rośnie. Autor obawia się, że dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego może dotyczyć jedynie partycypacji społecznej, czyli kooperacji między ludźmi w celu realizacji własnych interesów, z pominięciem instytucji państwa. Moje pytanie w związku z tym wnioskiem brzmi: Czy w takim ujęciu, będzie można te formę kooperacji nazwać społeczeństwem obywatelskim?
- I podobnie w przypadku kolejnego wniosku „Na podstawie prowadzonych rozważań można stwierdzić, że kluczowym elementem funkcjonowania współczesnego społeczeństwa obywatelskiego jest wolność. Odnosi się ona zarówno do zaangażowania ludzi w sprawy publiczne jak i jego braku, co można określić jako przejaw wolności negatywnej. Dlatego jednym z problemów społeczeństwa obywatelskiego jest ograniczenie aktywności ludzi jedynie do spraw związanych ze sferą prywatną. Można przypuszczać, że spowodowane jest to ich dążeniami do poprawy jakości swojego życia i zwiększenia własnego status materialnego lub brakiem zaufania do instytucji i osób funkcjonujących w sferze polityki, czego dowodem może być niski jego poziom wyrażany wobec partii politycznych i związków zawodowych.” Czy w przypadku zaangażowania jedynie w sprawy sfery prywatnej możemy mówić o społeczeństwie obywatelskim?
- Ankietowani podczas wywiadu pogłębionego stwierdzili, że „czynnikami wpływającym na zaangażowanie obywatelskie są: poczucie obowiązku, czerpanie przyjemności z tego rodzaju działalności, rodzinne tradycje i własne doświadczenia oraz chęć zmieniania otoczenia na lepsze. Dodatkowo jednogłośnie uznali, że zaangażowanie w sprawy publiczne jest wśród Polaków na niskim poziomie, ale sytuacja ta ulega poprawie”. Jakie jest zdanie Autora na ten temat, dlaczego zaangażowanie w sprawy publiczne wśród Polaków jest niskie?
- Za kluczowy wniosek z prowadzonych badań doktorant uznał potrzebę zwiększenia jakości funkcjonowania instytucji politycznych, podnoszenie standardów wyznaczających kształt kultury politycznej a także stałe zachęcanie ludzi do angażowania się w sferę polityki. Pytania do Autora brzmią zatem: Jak proponowałby tę jakość instytucji politycznych podnosić na lokalnym łódzkim poziomie? Co zrobić by podnosić standardy kultury politycznej? Jak zachęcać obywateli do angażowania się w lokalną politykę?

Konkluzje

Całościowa ocena rozprawy doktorskiej Pana magistra Mateusza Radziszewskiego pt. *Rola kapitału społecznego w funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego Łodzi* prowadzi do konkluzji, że reprezentuje ona odpowiedni poziom merytoryczny i wzbogaca stan wiedzy w zakresie nauki o polityce. Doktorant wykazał się umiejętnością oryginalnego formułowania i rozwiązanie problemu badawczego oraz ogólną wiedzą teoretyczną w zakresie nauki o polityce. Praca wykazuje także, że posiada on umiejętność prowadzenia samodzielnych badań naukowych. Uznaję zatem, że recenzowana rozprawa spełnia ustawowe wymagania i może stanowić podstawę do nadania stopnia doktora nauk społecznych w zakresie nauki o polityce. Wnoszę o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Edyta Kiełbaso